

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÒDICH CATALANISTA

Any 6.—Núm. 277.—Dissapte 25 de Novembre de 1905

LO QUE VOLEM

«Volem la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públics: volem Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils sino tot quant se refereixi a l'organissació interior de nostra terra: volem que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's tallin en última instancia ls pleys y causas: volem ser àrbitres de nostra administració; fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volem, en fi, la facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y establint que la reserva regional forrosa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de l'Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897)

VINGA L'UNIÓ

Es hora ja de pensar-hi, es hora de que tots los catalans sentin aquest desitj d'unió, d'unió forta que té de ser precursora pera salvarnos dels grans espatechs que s'acostan; si, una unió ben fonamentada, deixant ben lliure l'esperit a la tolerancia entre ls individus ha de ser lo que ns ha de dur a la victòria, però a la victòria completa, de Catalunya tota.

Tothom lo sent aquest desitj, desitj de guanyar, tothom hi vol ser ab aquests que guanyan, tothom sent afany de cantar la victòria, mes aquesta victòria que tothom voldria cantar, aquesta victòria sols podrèm gaudirla quan tots los homes se sentin lluitadors, quan vulgan bregar tots junts, que sols junts, ben units, podrèm dir un dia o altre: anèm a la victòria total, a desencadenar a nostra Patria y fe tejarèm nostre triomf ab un cant de llibertat.

Ab los triomfadors tothom hi vol ser-hi y ls pobres que no han pogut cantar de victòria? Y som tants, tantíssims los catalans que no l'han sentit aquest cant.

Donchs, apa, apleguemnos, unimnos y serèm forts, més forts que ara, serèm més, molts més, serèm valents, més valents, tindrem esperansas, més esperansas, tindrem fé, molta més fé, ho tindrem tot, tot nostre, ja que per nosaltres ha de ser lo que volem aixecar d'entre las runas de l'Estat espanyol, pera enlluirnar ab nostres modos de governar a la moderna, a aquesta tauja de polítics desacreditats y venuts que no saben sino fer uns presuposos ab *superdubit*, pera acabar de mostrar al poble ignorant, que aquí ahont res de bo está perfeccionat ni conegut, sobran milions que ningú sab perquè servirán, mes ja seràn bons per una cosa u altre, y fàcilment pera comprar un nou *Cardenal Cisneros* que tanta falta está fent.

Las lliçons que diàriament rebem de la gent de fora ns fa més urgenta l'unió. Fixemnos bé que avuy, gracies a Déu, tots están en contra nostre, tothom que no se senti català, perquè no n'és, nos vol humillar y ns malparlan, nos insultan lo més sagrat que tenim; ultratjan la nostra bandera, pretenen defensar l'espanyola; fins tractan de preguntarnos si som espanyols. Y es clar que sí! no faltaria més!

Devant, donchs, de tanta farsa impostútil, la dever y'l patriotisme dels catalans es l'unió pera que tots a la una corrèm ab las mateixas contrarietats y fadigas, pera que tots junts al bregar plegats poguem auxiliarnos en nostra tasca benefactora, pera que de la mateixa manera que'ns dol que uns quants agotin llurs energies en defensa de nostras reivindicacions y llibertats, sacrificant y sofrint lo que es ansiat pera tots, de la mateixa manera nos dol y contrista veuent als uns triomfants, cantant victòria y ls altres ab tants bons desitjos com

los valents soldats que l'han obtinguda, mirarsho ab los ulls encesos y'l cor més encés encara, flamejant d'entusiasme, pero tenint d'apagar l'seu desitj ab un visca'ls que guanyan!

No, això no té de succeir més; las batallas las hem de fer junts, units, puig que se'n preparan de fortes y decisivas y fóra un crim que tots los catalans no s'apressuessin a volguer conseguir la victòria que'ns ha de dar pau y germanor, llibertat, llibertat al poble.

No es pas miracle lo fer l'unió; aixís, sia qui sia qui la fassi, mereixerá'l bé de Catalunya tota.

DOCTOR PUNCÈM.

Prenemne nota

Ja ho han vist. En Maura, en Romero Robledo, en Salmerón, en Llorens, en Canalejas, en Morat, tots los polítics espanyols, tots los que durant tants anys venen sacrificantse per la prosperitat del país, los representants directes dels que ab llur sabiesa y patriotisme no han pogut impedir que Espanya's desmembrés y envilís fins al punt de ser comptada per un estadista anglès entre las nacions mortes destinadas a desaparèixe, han convingut en que ls catalanistas som uns *reprobos*, mereixedors d'ésser perseguits a trets y a punyaladas per la cafreteria lerrouxista.

Grans mercès! Li faltava al catalanisme aquesta consagració de vida, la necessitavam aquesta unanimitat de parers entre ls capdevaners de la política espanyola, des de ls carlins als republicans, pera convencer nos, nosaltres mateixos del vigor alcansat pel moviment nacionalista català. D'ara endavant ja no cal duptarne: Catalunya está salvada, la nostra Patria tornarà a ser mestressa d'ella mateixa; ningú'l podrà deturar lo moviment deslliurador de la nostra terra.

Oh, quin gran consol pels esperits verament catalanistas, quina satisfacció més gran sentim davant de la afirmació unànim de tots los polítics espanyols! Rebre'l seu odi, sufrir la seva maledicció, arreplegar los seus dictis, es altamente encoratjador pera nosaltres. Companys de tots los indrets de la terra: alegruevos, cantem la joia que al cap y a la fi hem conseguida! La victòria del Catalanisme, la suprema victòria, no es la de las darreras eleccions, es l'obtinguda fa pochos dias a las Corts espanyolas.

Per qué no dirho? Los qui comensém a ferros vells en la predica de l'ideal nacionalista català, los qui, pot dirse, hem nascut ab lo desvetllament social de Catalunya y hem pogut veure com s'anava enfortint y desenrotllantse, sumant cada dia nous adeptes y aixamplant per moments son radi d'acció, més de quatre vegadas hem sofert desfalliments y desconfiansas. Temiam que'l pensament nostre, l'ideal covat en nostres cors, pogués ser ofegat per l'aire malsà de la política espanyola y moris a mans dels qui, criminals o ineptes, no sols han malbaratat dos mions, sino que han llenyat a la miseria a la seva propia terra.

Quantas vegadas al sentir los afalachs dels uns, las hipòcritas alabansas dels altres, las manyagueries disfressadas de tots los polítics espanyols, nos hem trobat coibits, temerosos de que'l nostre poble, lo poble que's va tornant cada dia més catalanista, caigués en lo parany que li preparavan y, posant fé en las solucions de l'un o l'altre partit, ensorrés en un moment l'hermós edifici aixecat ab tants y tants sacrificis!

No ha sigut aixís y devèm celebra-

rho pel bé de Catalunya. Los polítics espanyols s'han convenut ja de que res poden esperar de nosaltres, y per això tots a la una, sense distinció de colors ni de tendencias, carlins, lliberals, demòcratas, conservadors y republicans, han juntat las sevas veus pera maleirnos y anatematisarnos. Ells mateixos se'n admiran: pocas vegadas hi ha hagut al Parlament espanyol un clam tan unànim de protesta com lo que ha repercutit fa pochos dias contra'l Catalanisme.

Si, es això lo que voliam. Res de afalachs ni miraments, res d'alabansas ni cants de sirena: odi descarat, antipatia manifesta, enemistat franca; absoluta incompatibilitat entre uns y altres, ells tots plegats contra nosaltres y nosaltres contra tots ells junts. Aixís la voliam la lluita y aixís serà. D'ara endavant no hi haurá treva fins que un o altre dels combatents sia venut.

Prenemne nota de l'eloquent declaració que acaban de fer los polítics espanyols, y serens ja, confits en lo triomf de la justícia, emprenguem desd'ara ab més dalit y valentia la propaganda dels nostres ideals salvadors. Si Catalunya ab lo seu sol esforç lo grà contenir l'empenta dels exèrcits de Castella y Fransa reunidas, que no podrà avuy contra ls polítics espanyols, darrera y migrada despulla d'un règim que se'n va a la posta entre la més colossal riota del món civilisat?

SENTIMENT... RAHÓ

Estem en plena excitació catalanista; torna'l sentiment, despullat de tota forma, fins diré ineducat, a ferse amo del nostre cor. Ara es, donchs, quan veraderament es cert lo nacionalisme català, ara es quan lo poden comprendre los catalans que restaven allunyats de nosaltres, ara, en aquestos moments de febra de sentiment, se fan neofits.

Aqueix esforç nostre de ferne un moviment pensador, un moviment educador, mantenia a ratlla, en primer terme, a n'aquells quins cors volen sentir, als que no volen pensar, això es, a l'última capa de la societat catalana, capás de qualsevol acte d'amor o d'odi però incapas de regirse per la reflexió.

Mes, los que la forman, sempre tenen pressa: senten, volen y prenen o giran lo cap a un altre cantó ahont no'ls parlin d'amor poch a poch.

Y'l nostre esforç, abans dit, tranquilisava als que ja saben que si pera conseguir la redempció de Catalunya no teniam ni voliam altre camí que l'educació serena del nostre poble, passariam molts anys abans de que fós un fet, crevent alguns, que fins los més serens se cansarian de tan d'esforç que suposavan perfectament inútil. Y's tranquilisavan perquè ells són los principals culpables de l'ineducació de Catalunya y saben lo baix nivell nostre, en general, y en particular lo de la classe obrera.

Mes s'ha de fiar a l'evolució pacífica, serenament reflexiva, lo nostre plet? Creyem que de cap manera, ja que de nostres governants may n'obundrem cap concessió; marxan cegos per lo camí que'l seu orgull los senyala, tenen lo precipici davant y res escoltan.

Y viuen los pobles sentimentalistes, irreflexius? Viuen los pobles que fan gala de la petrificació d'idees y veuen transcorra los segles sense la més petita alteració en la seva ficticia vida? No, no viuen, moren de la pitjor mort, moren d'inanició, moren per consunció. Fixeuse en Castella que porta una agonia de tres o quatre cents anys.

Què podèm buscar en nostres governants? ¿conmourels? ¿convencels? Res d'això; may l'esclau ha lograt compassió de l'amo, això en quant a lo primer, y en quant a lo segon, pera convencer, s'ha de discutir, però

discutir ab qui tingui idees pastosas, modificables, no petrificadas.

Es donchs, del sentiment o de la rahó de lo que'l catalanisme s'ha de valdrer pera conseguir lo seu fi?

Es la nostra eterna pregunta, es la nostra obsessió. Som enamorats dels esclats d'amor patri, ánima d'un poble y prova vigorosa de la seva existencia, mes, la nostra Catalunya, la volèm ben civilisada, ben modernisada. Volèm als catalans inflamats en amor a la terra nostra y en disposició de donar la vida per ella, però creyem que abans hem d'ésser dignes d'ella; hem d'educarnos ben fortament pera que l'exemple nostre animi als pobres catalans tacats de romanticisme passat de moda.

Sempre es bo pensar escofits, però no devèm deixarlos abandonats al sentiment, hem d'aprofitar aquestos moments pera ensenyarlos a esperar; pera robustirlos, pera que siguin soldats serens y reflexius.

Ja vindrá'l dia que'l sentiment se imposará y formarà immensa riuada que destruirá tots los obstacles; ja vindrá'l dia que momentaniamet la reflexió fugirá; però mentres y tant a ser serens; a ser reflexius, a estimar molt a Catalunya, a ferse dignes de ella y a esperar, a sapiguer esperar.

PERE MARTELL.

Estat de decadencia

L'Espanya volgué, de cop y volta, implantar a n'aquest país sens previ estudi, sens cap mena de preparació, reformas que en altres paissos s'arrelaren fortament y que aquí'n resultaren xorcas perquè predominava una rassa contraria a tot progrés.

Quan en un poble, com n'es notori'l d'Espanya, es més que deficient l'instrucció y es nula l'educació civica, donchs no es general l'indispensable coneixensa de las nocions del dret y del dever, a terra vindrá tota persuasiva reforma.

Passéu una investigadora mirada observadora del presupost de l'Estat Espanyol y al punt notareu que en resum es confecció de totas las disbauxas dels gobers y porta'l sagell de totas, petites y grans, rancunias de tots los que's titulan partits polítics que sols han donat senyals de vida per exhibir un esperit estret y saurat del més rencorós sectarisme.

Cal no més fixarse en un punt culminant desde la fita de l'any 12 del passat segle fins avuy: las sens fi de Constitucions promulgadas y las projectadas, y veurèm que ni foren compreses ni observadas per ningú.

En l'ànim de tots es la decadencia que demostrea'l continuat fet de caigudas y canbis de ministeris que no sols impresiona y perjudica als centres de comers y homes de negocis, sino que a fóra, a l'extranger, fa que nos jutjin com a país destituit de tota formalitat y's retraguin d'entaular negocis ab un estat que corre a la desfeta més manifesta.

Lo més trist es que proper remey no se'n veu, y que no tractan de remeyarhols que dirigeixen y'n són amos de la cosa pública, que casi diariam que ho administran sols pels seus fias egoistas.

Aquí'n teniu uns quants d'assumptos y fixeushi; per res los preocupa als directores de la política nacional.

Hem perdut l'imperi colonial? S'ha tractat d'utilisar las corrents de simpatia de rassa y llengua que tantas voltas manifestaren las ex-colonias envers la metropoli? S'hi ha fet estudi seriós y profitós per abduas parts per pactar bons tractats de comers que fossin profitosos y útils per aquells rics paissos y per nosaltres?

No s'ha fet res d'això. Aquí sols se preocupan de lo d'avuy, despreciant l'incògnita de lo de demà.

Quan al 98 vingué'l desastre y's va veure tot clar y's manifestaren al país ben descarnadas totas las malesas inmorales en tots los rams de l'administració inepta y criminal del centre,

s'ha procurat fer pels gobers actes reparadors que'n fossin punt de vida nova per curar los grans mals públics, ni poch ni molt?

Res s'ha fet.

Sols s'ha doblat la forsa de la prempsa pera ferli donar més such al màrtir contribuyent, y tant apretan que ja está per trencarse y ferse a micas.

Mentres tant las classes numerosíssimas burocráticas, saborejan lo such que donan'l pacient país productor.

Aquest estat palmari de notable y vista decadencia del país es degut, en primer terme, a la falta d'educació política.

Pels dels centre's fa alguna cosa per subsanar aquestas faltas? Tot es negatiu.

Los dos únichs ministeris atesos són lo d'Hisenda y'l de Guerra. L'un perquè dona recursos a la menjadora dels parásits. L'altre per guardarhols la profitosa digestió que deu ferlos somniar en la completa felicitat terrenal.

Dintre pochos anys creurèm que arribará l'hora de reparació.

Ahir eram pochos los que estudiavam, alguns no més los que observavam. Avuy ja som més y demà serem innombrables y malgrat las tenebras, a pesar dels forts obstacles, se va fent opinió, se universalisa'l bon criteri y s'apropa l'hora del definitiu triomf. Allavors, davant del tribunal inapelable de l'història, apenas s'ho creuran las vinentas generacions que hagi perdurat tants anys tanta vil explotació y imperessin tant temps las nulitats que mangonejan la cosa pública.

DONTINGUI.

La formació dels obrers y artesans en Alemanya

Segons una informació de M. Lluís Arqué, gerent del Vis-consulat de Fransa a Nuremberg, la formació dels aprenents en los oficis y petites industrias ha sigut regulada administrativament en aquella regió de Alemanya a conseqüencia de la creació de las Cambras d'ofici y del restabliment de las corporacions gremials.

Aquestas són de duas classes: corporacions lliures y corporacions obligatorias. Los individuos d'un mateix ofici poden restablir en cada ciutat y vila l'agremiació obligatoria per majoria de vots y ab l'aprobació del gubren provincial.

Las cambras d'oficis relligan entre ellas las diversas corporacions gremials, de las quals són la representació legal. Un dels seus principals encàrrechs es lo de vigilar los aprenentatges y las clàusulas dels contractes entre ls patrons y las familias dels aprenents. Ademés, y de concert ab las corporacions reglamentarias las probas y examens necessaris pera passar d'aprenent a oficial o company, y de company a mestre. Ningú pot usar aquest darrer títol si no ha sofert abans l'examen de reglament.

Las corporacions gremials y las Cambras d'oficis, estableixen, dirigeixen y mantenen Escolas professionals. Aquestas escolas donan a la vegada l'ensenyansa tècnica y l'instrucció general. Moltes d'ellas están autorisadas com escolas de «continuació» (escolas de segon grau) y en ellas los professors y mestres d'ofici de las corporacions donan juntment las llurs respectivas ensenyansas als deixebles. Las Cambras y ls Gremis organisan, en fi, cursos de mestratge, en los quals la cultura general continúa ocupant lo seu lloch al costat de la ciencia professional; aixís mateix se dona gran importancia a l'aritmética comercial.

Lo Museu bávar d'oficis (*Bayerisches Gewerbe-Museum*), fundació

de l'Estat establert a Nuremberg, se condia enèrgicament als gremis de la llur obra de cursos de mestratge. En 1903 s'hi han donat cursos per als serrallers, los ebanistes y ls sabaters. Lo curs de sabateria, per exemple, comprenia lliçons de química, de càlcul comercial, de las diferents classes de cuirs, de las diverses màquines empleadas en l'ofici y un curs sobre l'anatomia del peu.

La nova organisció protectora dels oficis enloch potser no té efectes tant sensibles com a Nuremberg ahont, ademés de las industrias manuales que treballan pera satisfacer las necessitats de la ciutat (ferrers, forners, etc.), que, com per tot arreu, han quedat reduïdas a l'estat de petites industrias, se n'hi troban d'altres, que, ab la mateixa simplicitat d'organisció, treballan indirectament pera l'exportació. Així veiem aquesta legislació protectora exercir la seva benèfica influencia sobre l'aprenentatge dels batidors metall, dels fundidors d'estany, dels que imprimeixen sobre llauna dels que fan raspalls, dels que fabrican pinzells, dels capers de cartró, dels mirallers, dels emmarcadors, dels torners de fusta, y altres gremis com los torners de pipas y dels que fan caragols.

En la gran industria molt sovint las fabricas s'emprenen la formació de llurs aprenents. En lo seu mateix edifici y al costat dels cursos tècnics, instalan cursos d'instrucció general. D'aquesta manera ls deixebles s'estalvian de pendrer «continuació» se troba confosa en una mateixa cosa ab la fabrica.

Un exemple d'això l'presentan las fabricas Schukert. En l'escola dels aprenents de la societat Schukert la durada de l'ensenyansa es de quatre anys. Los fills dels obrers de la casa hi son rebuts ab preferència. Los deixebles estrangers hi son admesos mediant la cantitat de 300 marchs: l'any 1903 n'hi havia un de japonès.

Un contracte regular d'aprenentatge s'estén entré la direcció de l'escola y las familias. L'establiment consta de duas seccions, entre las quals se reparteixen los deixebles segons las llurs aptituds: la secció de mecànica grossa y la de mecànica fina. L'any 1903 l'escola, era dirigida per l'enginyer Khune, inventor de diferents perfeccionaments en los relloctes elèctrics. Aquests relloctes se fabrican en gran escala per la secció de mecànica fina y son venuts al públich. Los altres articles fabricats en las duas seccions, després d'haver sigut rigorosament probats per un contramestre, son cedits a la fabrica Schukert, la qual los dona a la venda. Així l'escola es considerada per las fabricas com un petit taller independent, ab lo qual tractan pera comprar ls seus productes. Y de aquesta manera l'escola cobreix una gran part de las despesas generals ab la venda de la producció a las fabricas y al públich.

Hèuse aquí com l'Alemanya forma ls seus obrers, posantlos desde'l primer moment de l'aprenentatge en las veritables condicions del treball industrial.

Aquesta organisció gremial, y la que's desprén d'algunas cooperativas de producció, establertes ab bon èxit a l'extranger pels socialistas, fan pensar seriosament en la necessitat de cercar a Catalunya novas formas de l'organisció del treball que serveixin pera'l mellorament, just y necessari, de la condició de l'obrer, y a la vegada portin a la societat l'equilibri y l'harmonia que és font de benestar.

Es evident que l'obrer modern necessita instruirse pera perfeccionar lo producte de las sevas mans, fins a deixar-lo en condicions de poderlo confiar, ab garantia d'èxit, a la concurrència universal, y l'sistema actual de treball ni estimula ni permet a l'obrer que's pugan posar en condicions de posseir rudiments de ciencia y refinaments d'ofici que li son precisos pera constituir ab sa familia un factor social independent y respectable, ab aquella independència que dona la possessió de medis que asseguran la vida en mitj de las lluitas humanes.

Per això convé girar los ulls al regim gremial, a l'organisció corporativa d'arts y oficis, y al ferho just és rendir homenatge als antics gremis de Catalunya, model y perfecció, en tot lo que cabia donada la època que's desenrotllaren, y pensar en la forma de construir demunt dels solits fonaments d'aquellas institucions vellas, tota una vida nova del treball, ben lliure, ben gloriosa y ben moderna.

J. M. y R.

La festa del meu poble

Permetèume, lectors benivolguts, que per escures avuy lo dia en que'l meu humil poble s'engalana, un cop l'any, batent son cor d'alegria y rebent ab entusiasme als amichs forasters pera celebrar tots junts la seva Festa Major, dediqui'l present article a commemorar tant senyalada diada pels fills d'aquell trosset de terra catalana, exposant al mateix temps lo que deuria d'ésser al meu pobre entendre festa d'aital naturalesa, no ja al poble a que'm refereixo, sino a tots los components de nostra estimada Catalunya.

Així, donchs, encara que jo conecri aquest treball a un poble determinat, aprofitant la circumstancia que deixo esposada, hem de prescindir de tot quant se refereixi a l'individualitat, prenentlo tant sols com a model, y com siga que poch ensa poch enllá las festas majors dels pobles de nostra terra venen a ser iguals, las unas de las altres, al dir alguna cosa sobre'l caracter genuinament català que deuen tenir ditas festas, l'assumpto de si insignificant, ja se'n presentarà de més trascendencia per la causa del Catalanisme.

En lo bell mitj del Camp de Tarragona, a un sis kilòmetres de la montanya y a casi igual distancia de la més hermosa de las platjas del Mediterrà, está situat un petit grup de casas, a quina devantera s'hi veu un esbelt campanar, princep entre ls de sa classe, y quin conjunt sembla lo d'un tren que marxa en mitj de las planas de vinya y d'altres de tota mena que hermozejan nostra comarca. Aquell reduit nombre de casas constitueix l'humil però festiu poblet de Vinyols y Archs, nom compost de dos, perquè de dos pobles distints (Màs Vinyols y Sant Joan dels Archs), s'ha format alguns segles há, lo que actualment existeix, segons lo testimoni dels vells y ls documents obrants en l'arxiu municipal, de quins datos prescindim per no extendrens massa en lo que no és nostre principal objecte.

Petit és lo poble de Vinyols, uns set cents habitants; més això no es obstacle pera que'l cor d'aquests siga molt gran; format per gent treballadora, molt digne y honrada, pacífichs pagesos que en lo conreu de sos camps passan la vida, restant gairebé allunyats de las lluitas socials y políticas. Be mereix, per tant, que tinga, com tots los altres, un dia d'esbarjo, de verdadera festa, que gosi, que exhibeixi sas pocas galas, que canti y balli al compàs d'armoniosas bandas, y especialment que honri en sa petita Catedral y passegi triomfant per sos carrers l'imatge de la que vetlla constantment pels fills de tot lo poble. Aquest dia és lo 25 de Novembre; aquesta protectora la màrtir d'Alexandria, Santa Caterina.

No en vá he dit, que'l caracter del meu poble era festiu; res ho demostra més que la gentada que hi acut tots los anys ansiosa de bullici y diversió; lo refrá de pobrets y alegrets, en cap altre poble cuadra mellor que al nostre, com ho prova per altra part aquella cansó que s'ha fet tradicional, y que diu:

A Vinyols tots son pobrets
Caterina sobirana
ballarem de bona gana
lo ball de bastonets.

Donchs bé, en que consisteix la nostra festa? Qui no ho sab! Gran campaneig desde la vigilia, disparo de morters y carretillas, funcions religiosas ab las consegüents professions, diables, concerts, serenatas, balls, banderas, envelats, y... algunas taulas de venda de turrons y dolsos dels droguers de l'immediat poble de Riudoms, que en grant part compran los mateixos forasters de dit poble per alló de ser turrons de Santa Caterina. ¡Ah! En veritat que'l recort solzament de tot aquest bullici en un poblet ahont hi regna continuament lo silenci inherent als petits poblats, y sobretot pels qui de menuts hem sentit glati en nostres cors la satisfacció y l'alegria que'ns produhia en dita festa l'agut só de la gralla o l'esclat estruendros del tró, és suficient perquè de mos llavis surtin no més que paraulas saturadas de l'esperit patri que sentim los que per circumstancias de la vida estém ausents de las nostras terras.

Mes ¡ay! y aquestas festas locals de tots los pobles de nostra Patria, expressan ben bé'l sentiment del poble català? Vist lo renaixement de l'esperit nacionalista, ditas manifestacions festivas son fidel expresió de nostre modo d'ésser? La contesta categòrica'm fá vergonya; fassisela cada lector en particular; examini cada hu en lo seu poble lo que passa. Y mentrestant jo, descendint també

al cas práctic que'ns ocupa, vos diré, que observat tot lo que passa en la festa popular de la meua patria petita, tinch de confessar ingenuament y ab profunda pena, que fora de l'ús de nostra parla, no veig ten cap de las manifestacions d'aquell dia, l'esperit vivificador del Catalanisme. Lo sentiment patriòtic català sembla que no hi ha arribat encara, lo méu estimat poble és dels que encara dorman la són dels impotents, dels que no poden bellugar sense l'indispensable y odiós cacich, que res fá en profit del poble y en cambi mana y disposa a son capritxo dels drets sagrats de las poblacions que té sotmesas a las sevas garras.

Si així no fós, jo hi sentiria quan menys en aquells concerts alguna pessa de música verament catalana; jo hi veuria en aquells balls, com s'hi dansan per tots los concurrents los aires de la terra, éssent així que avuy se'n avergonyeixen; contemplaria y la saludaria ab gust en algún que altre lloch l'inmaculada bandera de las quatre barras, símbol gloriós de la Nació Catalana, que va éssent tant més hermosa y enlairada, quan més rebregada y malparlada la deixen los partidaris del centralisme; y si l'esperit regenerador hi hagués arribat de debò, hi podria veure en aquella festa un «Orfeo» format pels fills del poble, que tanta afició tenen a la música, cantant las més bellas y inspiradas cansons catalanas; la celebració d'alguna vetllada o festa patriòtica, que a la vegada que servís d'esbarjo pels concurrents tingüés per objecte honrar la nostra llengua y la nostra Historia, perquè prenent exemple dels catalans d'ahir preparéssim la victoria y'l triomf dels catalans de demà; com també podria veurehi l'organisció d'algun petit concurs pels noyets premiant als que més se distingissin en l'estudi y en l'educació, per treure'ls no ja de la rutina, sino de la completa ignorancia deguda unas vegadas al poch amor dels mestres y casi sempre a l'abandono dels pares.

Res d'això veig en la meua festa; aquella confiansa que hem de tenir en nosaltres mateixos no existeix y així permaneixen en la més funesta de las ignorancias, per fora tenim de caurer en lo servilisme, fent acatament y reverencia als nostres opressors. Los pobles que no lluitan a favor de son deslliurament, los que no fan tal o qual cosa per no agraviar al Diputat o al Senador caciquista que'ls és la ruina, son pobles morts o quan menys menors d'edat, incapacitats per fer quelcom en pró de la seva llibertat.

Per lo tant, los fills de las diferents comarcas de Catalunya, que estém en contacte ab las entitats catalanistas de més prestigi, y que vejem lo seu gran triomf y'l domini que vá obtenint en las inteligencias y ls cors de tots los bons catalans l'esperit d'autonomia y regeneració veritat, toquem a somfent en nostres respectius pobles y lluitem, si, a favor de nostre patriòtic moviment, reunim al nostre entorn al jovent aiant de la terra y proclamem de fet la nostra personalitat catalana, confiant tant sols en nostre esforç, despreciant la tutela malehida del caciquisme y treballant ab fe y fermesa pera que vinga prompte'l dia en que las manifestacions populars, nomenadas Festas Majors de Catalunya, sigan l'espill ahont se vegi retratada nostra personalitat y no parat fins a obtenir que a nostra aimada Catalunya siga tot ben català.

EMILI VIDAL

UNA PROMETENSA

XV

Era fosca nit; la lluna acabava de amagar-se darrera dels punxaguts turons de la montanya; blanquejant de cí d'allá'l campanaret d'alguna ermita o un senderó perdut entre la bosquina; lo ventjol feya brandar ben suaus las ramas produint misteriosa remor, com si l'ombra dels monjos primitius anés vagant en nocturna passejada cercant lo lloch ahont tenian costum de fer pregaries; llumets arrencats en llarga filera, més alts uns, més baixos altres, formant grupus y grupets semblavan immensa esquadra ancrada en lo veritable port de salvació y poquet a poquet s'anavan apagant, com si volguessin imitar la lluna.

Un dels grupets de llums que més havian trigat de desaparèixer, eran los pertanyents a las finestras de Santa Escolástica, ahont havian anat a parar los nostres simpátichs viatgers després del cruent sacrifici que a la fonda de Montserrat havia tingut lloch. Eran forsa'ls que roncavan. Lo senyor Surell y'l senyor Montornés dormian lo somni dels justos

després d'haver portat a felis terme la reconciliació; en calsetes se donaren l'abracada y ls dos en una mateixa cambra s'endormiren ab satisfacció en sos respectius llits de monja.

—Bona nit, amic Surell—digué'l senyor Montornés després d'una llargada badallada.—Déu nos guardi a tots de xinxas.

**

Lo matrimoni ben avingut ocupava un aposento proper al del senyor Rubí, qui ab lo seu parent en Pauet feya estona que havian entregat la llur ànima; roncavan com dos benaventurats y'l padrinet qui, com a jove, tenia un dormir molt fort, se remenava extraordinariament sota ls llensols, que munió de bestias bellugadissas y afamadas havian ocupat casi bé militarment. Algunas avensadas s'havian introduit més endins y fent presa del pobre Pauet li xupavan ab singular satisfacció la sanch tan necessaria a la seva vida. Era per això que'l pobre's bellugava tant y brassejava, comensant a empendrer rabiosament l'ingrata tasca d'una gramata general que l'amenassava desvetllar; las sevas segonas potencies allavors obravan y'l pensament treballava sense parar, forjantse tota mena de caborias. Era'l seu cor, la hermosa padrineda, la reina del seu cor, y las mossagedoras tites eran, naturalment, l'antipàtic ciclista sabadellench, lo Pepitu, contrincant seu aburrir y odiat; quantas catelladas li donava; com s'hi feya ab las unglas; com lo xafava, tirantse rabiosament al demunt, defensant sa aimada Francisqueta....

La senyora Josepha, Pepita per bon nom, no dormitava; havia encés la espelma y contemplava amorosament al seu marit que jeya estretament abraçat ab un coxi.

—De segur que's pensa que'l coixi soch jo, pobret! Y en un rapte de transport li dona tres o quatre patacades que'l senyor Joseph reb ab certa displicencia, girantse tot seguit de l'altre costat.

La senyora Pepita se mitjvesteix y surt ab peus descalços del quarto, sens dubie per no fer soroll. Qualsevol que hagués presenciat l'escapada d'aquesta senyora, hauria agafat por, ben segur; la seva cara, transfigurada, no tenia ja l'aspecte tranquil y afable que li haviam conegut; lo bigoter que posseia y li donava cert aspecte encisador, s'havia tornat brufol y ls pels punxaguts com los d'un porch espi, se redressavan; los ulls oberts fora de mida haurian fet tremolar a un granader del gran Frederich; en una paraula: la nostra Pepita era l'imatge de la guerra, de la ira, de la venjansa que tenia jurada al senyor Rubí, per alló de las enagüas; y anava a satisfèria. Mirant arreu, tement ser vista, s'anava esmunyint com una anguila, cercant lo dormitori que ocupava'l pobre senyor Rubí que, ben tranquil, no hi pensava en lo que li podia succeir. Per desgracia, la senyora Pepita, al sortir del quarto, s'equivocava, y en lloch de pendrer la dreta que era ahont descansava'l nostre versificador, prenia l'esquerra.

Com un lladregot quan tracta de obrir la porta, així la nostra Pepita empeny l'entrada de la cambra vehina y entra. Un ronch formidable dona la benvinguda a l'extranya intrusa que alsant l'espelma mira arreu. Una massa immensa, esfereidora, li apareix devant dels ulls que espantats se tancan y corrent, tremolant, fugint com una condemnada, abandona la senyora Josepha l'aposeno.

—Jesus!—exclama—quinas darretrias posseix lo senyor Eufraasi! Quin espant que m'ha fet donar!

Refeta de la sotregada, se torna a tranquilisar y constata que ha sigut victima d'un cambi d'orientació y s' dirigeix directament a la cambra ahont reposa'l senyor Rubí; entra ab molta pausa, tementse alguna altra visió per l'estil de l'anterior. No passava res anormal en la persona simpática d'aquell individu quina fisonomia riallera y satisfeta era en aquell moment iluminada per l'espelma venjadora.

Pobre senyor Rubí! Quant lluny n'estava ell de poderho creure que era arribada sa darrera hora! Tant jove, encara; tan content que hi havia anat a Montserrat! La senyora Pepita l'esguarda un moment y s'hi fixa; los llavis del dormilega anavan badant tot sovint y sonits inarticulats exilian de la boca entoberta.

—Déu recitar alguna poesia potser aquella que ha compost aquest mati, al tren, en honor nostre—murmura la senyora Pepita.—Però, no hi fa res, me'l paga l'atreuiment que ha tingut de tirar al gós las mevas enagüas.

Lo senyor Rubí, mentres reflexio-

nava la senyora Pepita, fa un moviment que espanta a la venjadora que es queda sense respirar; afortunadament no's desperta y'l bras queda estès demunt dels llensols després d'haver fet fugi una xinxota que feya pessigollas al nas del bon poeta. Tranquilisada ja, pren ab una rabolada'l vestit que tenia penjat lo senyor Rubí y se l'emporta.

—Ah! lladrel me las pagarás; es meua la Francisqueta.

La senyora Pepita apreta a correr pensantse que'l senyor Rubí s'havia despertat; no's tractava més que dels somnis del padrinet, que no paravan.

Satisfeta ja la senyora Pepita, pensant ab lo desespero del senyor Rubí, al trobarse a la matinada sense vestit, entrava al quarto tota aixerdoya, quan un soroll de veus de dona li crida l'atenció; escolta. Era la llevadora y la padrineda que's lamentavan amargament de la nit toledana que anavan passant.

—Ahont són los mistos, senyora Madrona? Vull veure que's això que pica tant.

—Què vol que sia; las tites que deya'l senyor Eufraasi.

—No potser; seran las aigües y ls sustos que hem tingut avuy; tot surt a la curta o a la llarga. Tinch unas ronsas; una orella sembla com si estés, encatronada y no sé que tinch demunt del ull. Te raho que son tites; ara n'hi hi agafat una. Encengui'l llum.

—No apreti, Franqueta.

—Per què?

—Fan molta pudor. Aquell maleit llech se'n ha burlat massa de nosaltres.—Y la senyora Madrona, després de palpar molt acaba per trobar la capsa y encén lo llum.

Un esclat de riure para instantaniament las exclamacions de la Francisqueta. La senyora Madrona's trenca; contempla la fesomia de la padrineda que está convertida en un adefesi.

—De que riu, ara?—pregunta aquesta tot grantantse y admirada de veure la manera diligent ab que emprenian la retirada ls esquadrons de Santa Escolástica.—Això són xinxas?

—Ja ho veu y no caldrá que ho preguntí més d'aquí en avant; no hi ha com viatjar per veure.

—Si senyor, si—contesta compungida la Francisqueta—per veure y... per sofrir.—Aquest ull se m'ha indignat més, aquesta nit; ja m'ho temia jo.

—No, Francisqueta, no es la plantofada; las xinxas s'hi han divertit més ab ell que ab res més y per això'l té tan inflat.

—Si no hi veig! Déu meu! Déu meu!

La padrineda arrenca a plorar de mala manera y mou un xibarri del diable.

—Jo me'n vull anar a casa—y vinga gemegar y més gemegar.

Los plors de la Francisqueta fan despertar al senyor Surell, que era també objecte de las iras xinxyres y alsants d'un bot encén la candela y surt cap al corredor renegant com un moro; sa indumentaria deix forsa que desitjar, uns calsetos y la gorra de dormir constitueix aquesta y unas quantas ronsas repartidas per tot lo còs l'acaban de completar; una, especialment, feya sofrir al bon conservador del districte quint; una xinxa havia tingut la mala pensada de picar al lloch ahont la padrineda li havia donat la mossageda y ls microbis s'hi divertian ab lo senyor Surell que estava endemoniat.

—Senyor Surell! Què li passa? També l'han picat las tites?

Era la padrineda que fugint de l'aposeno, també mitj vestida, preguntava al senyor Surell la causa de la seva passejada nocturna.

—Sí, Francisqueta, sí, ja ho veu; es molt divertit anar a Montserrat.

—Si senyor, sí, per veure cosas estranyas, no hi ha com venirhi.

—Això de cosas estranyas, es per mi, Francisqueta?

—No senyor, no; cregui que no hi estich per bromas. Quina nit, quina nit, senyor Surell! Si ns veyan a Barcelona, que dirian!

—Què havian de dir, dona? Què ns divertim; ja se sab que quan un va fora, no pot fer més que divertirse y bromejar.

Per tot arreu, los ronchs dels demés companys donavan un facil assentiment a las paraulas del senyor Surell; un sol desentonava.

Era'l padrinet que tot somniant cridava la Francisqueta.

DOCTOR PALAUET.
La Selva del Camp 10 d'Octubre 1905.

Comentaris

Allà, al Congrés, han tornat a entusiasmar-se. L'Echegaray ha fet un discurs admirable; donant la rahó a tothom, ha acabat per no donar-la a ningú i això ha deixat admirats a tota la colla de pares de la patria.

Ha dit que l'única cosa que hi havia de veritat, era lo salutar lo presupost ab *superábit*, y que'l únich sabi que a Espanya havia existit era en Villaverde!

Hombre, hombre! Y nosaltres que'l teníam per un tonto! Ja está vist que no's poden fer judicis temeraris

Doncas sí senyor; segons declaració del gran hisendista Echegaray (alias Villaverde), d'aquí cinch o sis anys l'Espanya será una altra Espanya.

Qui ho sab si tindrà rahó'l dramaturch coronat ab mitja corona...

Aquest senyor Echegaray troba malament que'l pá vagi barato y diu que ha decidit tornar a posar los consums per la farina y dintre de poch tindrèu la gran satisfacció de pagar lo pá un ralet més car.

No's pensin que ho fassi pera augmentar la miseria y l'malestar; no senyor, de cap manera. Es per que hi hagi *superábit*. Això no vol dir que no siga partidari de la supressió dels consums; n'es enemich acèrrim y ho demostra puñtós. D'això se'n diu *consequencia!*

Bén mirat, convé que'l pá vagi car; es una mida protectora. Ja se sab que es quan lo pá va car que's casan la gent y n'hi han molts que ho esperan per casar-se. L'Echegaray se'n deu haver enterat y es per això que ho fa.

Fo'ra matrimonis donan forsa fills; ne ve un augment de població; Es máxima sabuda que augment de població es augment de riquesa... y *pata!*

Heraldo de Tarragona s'ha enfutismat perquè li varem dir que havia ficat los peus a la galleda.

Doncas què hi farèu nosaltres si'ls hi fica? No es pas culpa nostra. Ab aital motiu, surt ab unas cosas molt extranyas y que, per més que havèm romiat, no n'havèm pogut treurer l'entrellat. Diu que plorèm, que estèm molt tristos, que llensèm als quatre vents queixas amargas perquè han desertat de *nuestro partido unos adeptos*.

Fillet meu; no ho entenem per més que haguèm perdut una bona esiona anant mirant ahont era aquella *desdeñosa chacota*.

Lo únich que n'havèm tret en clar es que no n'está content ab los peus; com si tingués ganas de ficarshi tot sencer dins, de la galleda ditxosa.

L'aludit solt d'*Heraldo* ha omplent de joia'l nostre cor. Veyem en ell que las nostras són també las sevas glorias. Això'm va bé; la corrent catalanista impèra; es una riuada que s'ho emporta tot, fins *Heraldo* ja comensa a empendrer la marxa cap al nostre *partit*, fentse sevas las nostras victorias.

Y ara que parlèm de partits, desitjèm que *Heraldo* no s'enfadi per l'observació que aném a ferli, sense volguer actuar de *domine*. Parla d'*adeptos a su partido*; se equivoca, això de *partits* no resa per nosaltres. No'n formèm de *partits*, som un *sencer*. No hi es lo *partit* catalanista; lo que hi ha es un moviment, una idea que camina, avansa, destrueix tot quant intenta ressistirla y acaba per ferse ama y senyora de tothom. Això es lo que hi ha.

La migrada teoria dels *partits*

no's troba en nostres llibres; es religió que no admetèm perquè de Madrid no'ns envian cap pauta d'aquellas que fixan fins ahont se pot arribar per escriurer y fins pera pensar.

No'n necessitèm de caminadors, nosaltres; m'entén, *Heraldo?*

A l'Ateneu continúan los *juves modernistas*. Aquesta setmana han donat *El abolenço*, una comedia ahont s'hi veuen molta gent d'upa.

Lo que no hi havèm sapigut trobar es alló del modernisme; aixó sí, la *sonora* s'hi esplaya en tota sa magnífica magnificencia y, ben segur, que'l *campechano Criticón* hi trobará tema per un article encomiástich; sobre tot hi ha l'aventatge que en aquesta comedia la gent acaba en bona armonia, lo que no deixa de ser un aventatge, y per més que, de moment, semblés que hi hagués un matrimoni barallat, aviat se torna a reconciliar gracias a una dama molt sabia y política, casi tan sabia com un ministre espanyol, que en menys d'un quart ho arregla tot.

Avant sempre. Una idea. Si'ls capitostos de aquella junta preguntessin a la sabuda dama... potser que'ls donaria un medi pera tornar-se a encarrilar. A voltas, hi dona més aviat en *el quid* una senyora que una colla d'homes, per inteligents y sapientíssims que ells sian.

Vostés saben noticias de la *Ex-tensión Universitaria?*

Nosaltres havèm fet porció de indagacions y ningú'ns ha dit una paraula. Lo nostre desconsol es gran, tant com gran fóra la nostra alegría al veurerla apareixer, altra volta, *hermosa, briosa y retozona* com era quan va nixer.

Lo seu pare no li va donar prou inyeccions y's devia morir d'anèmia intelectual.

NOVAS

Essent l'encarregat de l'Administració del periódich *Lo Camp de Tarragona* D. Sadurní Ginesta amo de la Llibreria y Centre de suscripcions de la Rambla de Sant Joan n.º 39, a ell tindrán que dirigir-se pera l'inserció d'Anuncis; com també pera las reclamacions y faltas que notin los suscriptors en lo servey del periódich, pera lo qual se'ls hi prega donguin avis de tota alteració o cambi de domicili.

Ha fet sa aparició en lo mon literari una nova revista catalana *La Garba*. L'acullida que'l públich li ha donat es pera que'ls editors no desmayen en la lloable tasca que s'han emprès y la de fer que'ls cataláns no tinguin d'anar a raurer a las adoztenadas revistas castellanas pera distreurese y apendrer, a l'ensemps, quelcom d'útil y agradable.

No es un número, sufcient, pera apreciar la valua d'una publicació que es sempre susceptible de mellora y esperèm que cada entrega que vagi apareixent anirà augmentant en interès, corresponent a l'acceptació que se li ha dispensat.

Esperarèm, donchs, pera formar-ne judici cabal que hagin passat unas semanas, absolutament necessarias pera que, sens precipitació de cap mena, la revista's pugui compaginar ab tota calma escullint, triant y retriand.

Lo que voldríam, desitjariam veurer es que tothom hi tingués entrada, que no resultés ser apatage de limitat nombre, falta en la que hi há massa costum de caurer y que no cab dins del nostre modo de pensar.

Es inútil dir que li desitjèm llarchs anys de vida y prosperitat inacabables.

—Neurasténias.—Neurastèdgeno Sagrañes.

En lo *Petit Concurs de El Poble Catalá* de Barcelona ha sigut guanyador del premi primer nostre apreciable amic lo distingit escrivtor en Antoni Rovira y Virgili d'aquesta, per tres notas políticas d'actualitat que hem tingut ocasió de llegir en l'apreciable confrare barceloní.

Felicitem a l'amic Rovira y Virgili per aquest senyalat triomf periódístich.

Dóna goig lo veurer l'inussitat moviment que's nota d'un quan de temps ensá en nostre port, degut al continuu arribu de vapors ab blat, carbó, ferros y altres mercancias que, junt ab lo tráfec d'exportació d'avelanas, admetilas, olis, vins y demés, se veu lo nostre port quasi sempre ab sis o set vapors ocupats en las tasas de carga y descarga. Es tan grós aquest moviment que no's troba pas un home ni un sol carro en vaga, cosa que voldríam veurer sempre en seguit, puig seria'l verdader moviment mercantil que correspón a una població com la nostra y l'aixecament de Tarragona de l'actual estat de pobresa en que's troba ara.

Pera dilluns a la nit está convocada la Comissió d'aigües de l'Ajuntament junt ab una comissió de la Junta de las Obras del Port, pera tractar d'una important y patriótica proposició, d'aquesta darrera entitat, que tenim la seguretat será aplaudida per tothom, puig se tracta d'una gran mellora pera Tarragona.

Ara que parlèm de la Junta de Obras del Port, nos creyem en lo dever de consignar ab gran satisfacció, que desde algún temps ha entrat dita Junta en un periode de gran activitat, essent molts los projectes que hi ha aprobats y altres en curs d'aprobació, que quan se realisin, que será aviat, farán de nostre port un dels mellors del Mediterrá y més ben dotats en tota classe de serveys.

Lo senyor Maese que's un treballador infatigable y un dels enginyers més reputats d'Espanya, mereix un entusiasta aplauso, aixis com los dignes individus de l'esmentada Junta, per lo gran zel que demostran per la prosperitat de Tarragona.

Hem tingut ocasió de saludar en aquesta ciutat al nostre distingit amic lo lloraja: poeta En Joseph Carner, que's proposa passar uns quants dias entre nosaltres. Sia benvingut.

En l'Exposició de Lieje han obtingut medalla d'or los marbres de Tarragona.

Es una distinció que acredita la bona qualitat dels productes de la pedrera *Salvador*.

En lo camí central del moll de Costa y a l'objecte de mellorar llurs condicions, a l'ensemps que facilitar sombra als obrers en temps de calors, la Junta d'Obras ha demanat a la Superioritat autorisació pera plantarhi 120 palmeras y 120 arbres de fnlla permanent.

Es una mellora que'ls nombrosos treballadors del moll agrairán.

Ara que ja han comensat las clases nocturnas en la nova Escola de comers, se deixa sentir la falta de llum en lo carrer de Jaume I.

Molt s'agrairia que posantse d'acort l'alcaldia y la fábrica de gas, se procedís a l'arreglo de las llums d'aquella via, avuy tan concorreguda.

Tots hi tenim de coadyuvar a una institució de tanta utilitat y no dubtèm que, inspirantse en un patriotisme ben entès, se posará aquella part de ciutat en condicions de seguretat material y personal, dignes de Tarragona.

Sembla que han arribat ordes premiosas pera que'l personal facultatiu dels ferro-carrils formulí un projecte d'estació que fassi desaparèixer l'actual interinatat.

Ja era hora. Per lo que havèm pogut observar, los treballs empresos se segueixen en febrosa activitat. Esperèm que'l plan que s'adopti en definitiva será concebut ab miras enlairadas y contribuirá a l'embelliment de Tarragona, acabant ab tantas molestias com avuy s'originan als viatgers.

Sembla que'l tifus comensa a assotar la ciutat. Donèm la veu d'alerta a fi de que las autoritats procurin pendre tota mena de disposicions per aturar aquesta plaga.

Molt hi pot fer l'higiene pública; no dubtèm que'l senyor Sabater farà ús de tots los medis que tingui a mà pera matar en sos principis tan terrible epidemia.

Després de brillants exercicis s'ha Licenciat en Dret nostre estimat amic D. Joan Montañés.

Rebi l'amic Montañés nostra més sincera enhorabona.

Se comensa a sentir la necessitat de regar los carrers; hi ha hagut horas en que fins se feya dificultós lo tránsit per la pols que alsava'l vent. Senyor arcaldé? Las mangueras, per l'amor de Déu.

La distingida esposa de nostre estimat amic y company senyor don Pacia Manuel doná llum ab tota felicitat a una hermosa nena, per quin gojós motiu felicitem als pares de la mateixa, celebrant que tant la mare com la filla segueixin en estat ben satisfactori.

Segueix lo temps mostrantse rúfol y humit. Fa una porció de dias que'l sol no's deixa veurer sinó a ratos y encara ab bastanta debilitat. Aixó es causa de las molts malalties que hi ha, puig la temperatura es propia pera desgabellar los cossos y atrepar quan un menys s'ho pensa un fort constipat. Es necessari, donchs, prevenirse y abrigarse bé.

Pera demá a la nit anuncia la societat Centre Catalá la representació de l'interessant drama *La portera de la fábrica*, tan conegut de tots los públichs. N'obstant y aixó, la tal obra será motiu pera que hi acudeixi un nombrós públich desitjós de presenciar lo treball que'n farán los notables aficionats del Centre, que com sempre será esmeradísim.

Lo passat diumenge morí en aquesta ciutat D. Joseph Anton Morera y Benaprés, antich industrial que ab llurs activitat y treball sapigüé conquistarse un nom y una posició forsa envejables. L'apreci y consideració que disfrutava'l Sr. Morera en tots los estaments de Tarragona quedaren patentissats en los actes de l'enterro y funeral que foren veritables manifestacions de dol.

Rebi la distingida familia del finat lo nostre més sentit pèsam per la desgracia que ploran y estigan segurs de que'ls acompanyem en son just dolor. D. E. P.

COSTUMS TARRAGONINAS

Darreras obras de D. FERRAN DE QUEROL Y DE BOFARULL HERÈU Y CABALÉ... Preu: 2 ptas. MONTSERRAT..... » 3 »

Se venen en l'estampa de Francesch Sagrañes.

—Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

TIP. DE FRANCESC SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasages, San Sebastián, Bayonne, Bordeaux, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

Sortirà d'aquest port lo dia 30 de novembre lo vapor **Cabo Trafalgar**, son capitá D. Manel Ferreiro, admetent càrrega y passatgers pera'ls citats ports. Lo despatxa son consignatari D. Marián Peres.

Sastrería y Camisería d'en

VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastrería, Camisería y Corbatería.

DEPÓSIT d'ornaments relligiosos dels **Fills de Miquel Gusi**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombrería de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionan tota mena de trajos y pèssas pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

EMULSIÓN NADAL ÚNICA con 80 por 100, aceite bacalao 1.º, glicerosifatos, hipofosfitos, glicerina. La mejor. Reconstituyente, tónico-nutritivo. Niños, viejos; consunción, convalecencias, embarazo, lactancia; tós, tisis, escrofulas, linfatismo, raquitismo, anemia, diabetes, gota, dolores, nervios. Análisis Dres. Bonet y Codina, aprobación Colegios Médicos y Farmacéuticos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

JARABE HIPOFOSFITOS NADAL con Neurostina. Tónico, reconstituyente, estimulante. Hipofosfitos de cal, estroncina, hierro, manganeso, quinina, sosa, casuina, tónico amargo y neurostina (fósforo orgánico). Anemia cerebral, enfermedades medulares, acedia digestiva, detiene caducidad orgánica. Cumple indicaciones hipofosfitos. Preparación esmerada, productos escogidos.—Medalla de plata. Farmacias y Droguerías.

Joan J. Domènech Solé

PROCURADOR

SUCCESSOR DE D. VICENS MATEU

Agent del Banch Hipotecari d'Espanya

RAMBLA DE CASTELAR, 26, 2.º

DR. SASTRE Y MARQUÉS

HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastillas calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.
Vi d'ostras del Dr. Sastre y Marqués, lo mellor dels tònichs.
Sucre vermifruich del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.
Essencia febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febras.
Denticina del Dr. Sastre y Marqués, es la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.
Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'evitan totas sas malalties.
Pera tenyir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

TUPINAMBA EXQUISITS XACOLATAS
de la casa
TUPINAMBA
AROMA CONCENTRADO con REAL PRIVILEGIO.
TODOS LOS CAFES DE ESTA CASA PUEDEN SER SUSTITUIDOS A UN EQUIVOCO ANALISIS.
SUCRE FINA DE CLASSE SUPERIOR A BONS PREUS

Unich Representant a Tarragona y sa Comarca

En Joan Roset Sabaté.—Pastissería

Carrer de l'Unió, núm. 19.—Tarragona

PASTILLAS SERRA son las mellors pera curar la TOS

Y totas las enfermetats de l'aparell respiratori perque modifiquen las mucosas, facilitan l'expectoració y treuen en un dia l'opresió del pit y la fadiga. Poden pendres sens cap perill, puig no contenen opi ni morfina.

A DOS RALS CAIXA

Farmacia del Centre de MANEL FONT, Rambla de Sant Joan, 57, Tarragona.—Teléfon 48

Neurastenias

clorosis,

debilitat general,

anemia

se curan radicalment ab l'ús del

NEUROSTEÓGENO SUGRAÑES

EN TOTAS LAS FARMACIAS

TALLERS d'Arts sumptuarias

FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuarias. Projectes y presupuestos detallats de las obras que ho requereixin.

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim hò, que resisteix tota proba al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebóts, que ni Rafel ni Murillo

los podrián fer melló, a propòsit per regalós, causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastons, parassols de totas menas que són molt barató y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26, TARRAGONA

EXCELSER

LLEVAT DE CERVESA

ESBERT

Es lo mellor pera curar radicalment tota classe d'erupcions de la PELL, floronsos, supuracions, dermatossis, antrax, vespés, etc.

DE VENDA en tolas las bonas farmacias

Depòsit general: Farmacia ESBERT Unió, 22.—Tarragona

Píldores Verdes

ESBERT

Es la mellor preparació pera combatre la pobresa de sanch, retrassos de la menstruació, anemia, etc.

FARMACIA.—UNIO 22.—FARMACIA TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona SETMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurni Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre..... 1'50 pta.
Fora..... 1'50 »
Extranjer..... 2'0 »
Número d'avuy..... 15 »

De venda en lo local de l'Associació Catalanista, carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduïts

CENTRE DE SUSCRIPCIONS SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existència a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a tolas las obras de Literatura, Cie cia y Arts de las principals casars editorials d'Espanya, ja sia per quaderns setmanals o a plassos mensuals.

SE SUSCRIU TAMBÉ A LA

Biblioteca popular de L'Avenç y a la Il·lustració Catalana y a tota classe de Il·lustracions, Periòdichs y Revistas francesas, inglesas y alemanas.

NOVA EFECTIVIA GIOI

Lo mellor reconstituent era combatre ab éxit totas las malalties nerviosas.

DE VENDA

en tolas las Farmacias y en casa son autor, Passeig de Gràcia, 4, BARCELONA

Serveys de la Companyia Transatlàntica

Línia de Cuba y Méxich.—Lo dia 17 de Noviembre sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña, lo vapor **Reina M. Cristina**, directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacific ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Línia de Nova York, Cuba y Méxich.—Lo dia 26 de Noviembre sortirà de Barcelona'l 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor **Buenos Aires**, directament pera Nova York, Habana y Veracruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Línia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 11 de Noviembre sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor **Manuel Calvo**, directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admetent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements directes. Combinació pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També carrega pera Maracaibo Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y para Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Línia de Filipinas.—Lo dia 11 de Noviembre sortirà de Barcelona, havent fet escalas intermitjas lo vapor **Isla de Panay**, directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapor y Manila, servint per trasbord los ports de la costa, Oriental d'Àfrica, de l'India, Java, Sumatra, China, Japó y Australia.

Línia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de Noviembre sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor **P. de Sastre**, directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Línia de Canarias.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona'l 18 de Valencia, lo 19 d'Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor **M. L. Villaverde**, directament pera Tanger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Sta. Cruz de la Palma retornant a Santa Cruz de Tenerife pera empendrer lo viatge de retorn fent las escalas de Las Palmas, Cadiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Línia de Fernando Póo.—Lo dia 25 de Novembre sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor **San Francisco**, pera Fernando Póo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Àfrica y Golf de Guines.

Línia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dilluns, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt còmode y tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixa a families. Preus convencionals pera camarots de lujo. Rebaixa pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per lines regulars. La empresa pot assegurar las mercaderias que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixa en los noïts d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los noïts de determinats articles, ab arreglo a lo establert en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comerç y Obras Pùblicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La Secció que d'aquests serveys té establerta la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles, qual venda, com ensaig, desitgin fer los Exportadors.

Pera més informes dirigir-se a son agent **D. EMILI BORRÁS.**

Aigua naf SERRA

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 14 de litre al preu d'una pesseta. A l'engros importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra-Retu. A la menuda: Farmacia del Centre.—Tarragona.—Demandar AIGUA NAF SERRA